

ZWEEP, De, weekblad, opgericht door **Julius Hoste (sr.)** (5 december 1869-1958).

Het blad verklaart in zijn eerste nummer een Vlaams-nationaal strijdblad te willen zijn, los van de liberale en katholieke partij. Het steunde hiermee het toen erg bij Brusselse flaminganten populaire ideaal van een derde, 'neutrale' Vlaamse partij. **Emanuel Hiel**, **Felix vande Sande** en pan-Germanist **Victor Coremans** waren Hostes eerste vaste medewerkers. Van meet af aan wierp *De Zweep* zich op als een ijverig verdediger van de Vlaamse kunstbeweging. Tussen 1871 en 1877 bracht het blad wekelijks de muziekgave van een oorspronkelijk Vlaams lied, wat het tot een unieke verschijning maakte. De leiding van deze onderneming door **Peter Benoit** en **Jan van Droogenbroeck** stond bovendien garant voor de hoge kwaliteit der stukken. Toen in 1872 *Het Vlaamsche Volk* te Gent ophield te verschijnen, erfde *De Zweep* niet alleen de abonnees van dit blad, maar ook tal van medewerkers, onder wie **Theophiel Coopman**, **Karel Bogaerd**, **Hendrik Keurvelds** en **Victorien vande Weghe**. Toen Hoste eind 1873 steun zocht in de – Franstalige, doch de Vlaamse zaak genegen – links-liberale kringen van de hoofdstad, werd *De Zweep* voorgoed de liberale krant der Brusselse flaminganten. Daardoor werden ook nieuwe medewerkers aangetrokken zoals **Karel F. Stallaert** en **Hippoliet Bauduin**. Werd *De Zweep* de spreekbuis voor het progressisme, dan kenmerkte het blad zich vooral door een virulent antidoctrinarisme en zeer antiklerikaal liberalisme en schonk het maar weinig aandacht aan sociale problemen. Vanaf 1875 illustreert *De Zweep* hoe het Brussels flamingantisme een liberaal blok vormde dat eerder het ultramontanisme bestreed dan de taalongelijkheid. Uiteindelijk nam *De Zweep* ook de 'neutraliteit' van de 'neutrale' flaminganten op de korrel.

Door Hostes overheersende rol in het blad enerzijds en door zijn zeer actieve rol in de Vlaamse strijd in Brussel en zijn talloze contacten in heel

EEN WEEKBLAD VOOR IEDEREEN.

« De wereld is een schouwtooneel,
« Elck speelt sijn rol en krijgt sijn deel. »

ABONNEMENTS-PRIJS :

Aan het bureau afgehaald, per jaar 3 franken.
Voor België, franco per post . . 3-50 id.
Voor Nederland 3 gulden.

Hoofdopsteller : Julius VAN THIELT.

Pakken, brieven, artikelen, enz.,
vrachtfrij toe te sturen op het Bureau der Redactie,
Elsene-Steenweg, 91, (Brussel).

AANKONDIGINGS-PRIJS :

25 cent. den drukregel. — Reklamen 50 cent.
Voor herhaalde aankondigingen kan men
onderhandelen. — Een nummer 5 centimen.

De Zweep (1869-1958) werd opgericht door Julius Hoste (sr.) en moest oorspronkelijk een steunpunt worden voor het streven naar een derde 'neutrale' Vlaamse partij. Vanaf 1873 werd De Zweep echter het blad van de Brusselse liberale flaminganten. Na de oprichting van Het Laatste Nieuws verloor De Zweep haar strijdend karakter en werd het een apolitiek cultureel blad. (AMVC)

Vlaanderen anderzijds, werd *De Zweep* het leidinggevend orgaan van de vrijzinnige V.B. met een ruime oplage van 6000 exemplaren eind de jaren 1880. Het blad werd trouwens verspreid in heel Vlaanderen met Brabant en Antwerpen als voornaamste afnemers. In 1881 was het *De Zweep* die met een oproep tot viering van Hendrik Conscience het hele land wist warm te maken voor een massale volkshulde. In de jaren 1880 verdedigde het blad initiatieven zoals de Liberale Vlaamsche Bond, het Verbond van Vlaamsche Liberale Vereenigingen en de oprichting van een letterkundige academie voor Noord en Zuid. Als reactie op het snel populair wordende Brusselse katholieke centenblad *Het Nieuws van den Dag*, fuseerde Xavier Havermans in 1887 zijn *Brusselsch Zondagsblad* met *De Zweep* in een poging een goedkoop Vlaams-liberaal dagblad op te richten. Dit samengaan mislukte en in 1888 richtte Hoste *Het Laatste Nieuws* op, dat de rol van strijdblad van *De Zweep* overnam. Van toen af evo-

lueerde deze naar een apolitiek geïllustreerd ontspanningsblad, een zuiver commerciële uitgave, die in 1893 een Franstalige dubbelganger kreeg, namelijk *La Feuille illustrée*. Deze laatste verdween na een tiental jaar. De *Zweep* bleef verschijnen tot 1958. Toen werd het blad vervangen door het meer sensationele *Zondagsnieuws*.

LITERATUUR: R. Bradt, *De Zweep, van Vlaams strijdblad tot geïllustreerd ontspanningsblad, 1869-1900*, RUG, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1974; – E. Gubin, *Bruxelles au XIXe siècle: berceau d'un flamingantisme démocratique (1840-1873)*, 1979.

RUDY BRADT* EN MACHTELD DE METSENAERE